

TOETSBELEID

MET INGANG VAN SCHOOLJAAR 25/26

Inhoud

Inleiding.....	4
1 Ons onderwijs.....	5
2 Toetsing op de vso Daaf Geluk.....	5
2.1 Functies van toetsing.....	5
2.2 Uitdagingen rondom toetsing.....	6
2.3 Gevolgen voor onderwijsprogramma en begeleiding.....	6
3 Doelen van dit toetsbeleid.....	7
4 Summatief toetsen.....	8
4.1 Functies van summatieve toetsen.....	8
4.2 Soorten summatieve toetsen.....	8
5 Formatief handelen.....	9
6 Toetsconstructie.....	9
7 Planning en afspraken.....	10
7.1 Maatwerk.....	10
7.2 Toetsplan.....	10
7.3 Normering.....	10
7.4 Opgeven, nakijken en nabespreken.....	10
7.5 Inhalen en Herkansen.....	10
7.5.1 Planning inhalen en herkansen.....	11
7.5.2 Herkansen in het eerste leerjaar.....	11
7.5.3 Herkansen in het tweede en derde leerjaar van de onderbouw.....	11
7.5.4 Herkansen van schoolexamens.....	11
7.5.5 Staatsexamens en reguliere examens.....	11
7.6 Programma van Toetsing (en afsluiting).....	11
8 Kwaliteitszorg.....	12
8.1 Algemeen.....	12
8.2 Toetsen en toetsprogramma's.....	12
8.2.1 Analyse op leerlingniveau.....	12
8.2.3 Analyse op toetsniveau.....	12
8.2.4 Analyse op vakgroepniveau.....	12
9 Vervolg.....	13
Bijlage A: kaders aantal toetsen per vak.....	14

Bijlage B: kaders aantallen toetsen per lesweek.....	15
Bijlage C: kaders communicatie rondom toetsing.....	16
Bijlage D: PTA vanaf cohort 2025.....	17
Bijlage E: Overige kaders	18
Bijlage F: kwaliteitszorg rondom toetsing.....	19

INLEIDING

Wij zijn gespecialiseerd in het ondersteunen van en lesgeven aan leerlingen met autisme, angstproblematiek en teruggetrokken gedrag. We hebben een volledig onderwijsaanbod en eigen examenlicentie. We zijn dankbaar dat we deze kwetsbare groep leerlingen, die vaak op andere plekken vastlopen, met een breed onderwijsaanbod en uitgebreide ondersteuning kunnen helpen om een plek te vinden in de maatschappij die past bij hun talenten.

In onze toetsvisie staat het leren van leerlingen in brede zin dan ook centraal. Wij zien toetsen als deel van het leerproces. Wij willen dat toetsing en feedback bijdragen aan het vergroten van zelfkennis en het vergroten van het vertrouwen in de eigen mogelijkheden zich verder te ontwikkelen. Een belangrijk doel hierbij is het toerusten van onze leerlingen voor de leeromgevingen van het vervolgonderwijs. Dit toetsbeleid is onlosmakelijk verbonden met ons zeer specifieke ondersteuningsaanbod.

In dit toetsbeleid worden doelen, middelen en kaders beschreven waarmee een toetsomgeving wordt gerealiseerd die voortkomt uit onze visie op toetsing en examinering. Onze examenresultaten zijn prima. Een van de uitgangspunten bij het opstellen van dit toetsbeleid is dan ook geweest dat we veranderingen in kleine stappen door zullen voeren.

1 ONS ONDERWIJS

De VSO Daaf Geluk is een openbare school voor voortgezet speciaal onderwijs (vso) met een breed onderwijsaanbod en eigen licentie. Wij verzorgen diplomagericht onderwijs aan leerlingen van elf tot en met twintig jaar die zich (nog) niet goed kunnen ontplooiën in het regulier onderwijs. Op de vso Daaf Geluk wordt een regulier onderwijsprogramma aangeboden voor leerlingen die daarbij de ondersteuning van het vso nodig hebben.

Ons onderwijsprogramma en ondersteuningsaanbod hebben als doel de leerlingen de vaardigheden aan te leren die nodig zijn voor het vervolgonderwijs en voor hun functioneren in de samenleving. Het leren omgaan met eisen vanuit de omgeving maakt deel uit van dat leerproces. Onze pedagogische en didactische benadering¹ is gebaseerd op positieve feedback en een heldere structuur. De school zet daarbij in op maatwerk, zowel in het leerproces als in de begeleiding en in de ondersteuning. Onze lessen worden zo veel mogelijk gegeven volgens het directe instructiemodel (DIM).

Voor onze leerlingen zijn eenduidige toetsen, een effectief gebruik van feedback en een juiste determinatie van groot belang. Feedback en formatief handelen² draagt bij aan het voorspelbaar maken van de leeromgeving en het vergroten van zelfkennis en zelfvertrouwen van onze leerlingen. Summatieve toetsen worden mede ingezet om het niveau van de leerling te bepalen, maar spelen ook een andere rol: leerlingen worden in staat gesteld ervaring op te doen met situaties waarin getoetst wordt. Summatieve toetsen helpen bij zelfreflectie- en regulatie, om structuur te bieden, spanningsregulatie te oefenen, planningsvaardigheden te ontwikkelen en succeservaringen op te doen.

2 TOETSING OP DE VSO DAAF GELUK

2.1 FUNCTIES VAN TOETSING

Op didactisch gebied doorlopen onze leerlingen een regulier onderwijsprogramma. Leerlingen worden getoetst op het bezit van competenties, vaardigheden en vakinhoudelijke kennis. Het grootste gedeelte van de toetsen bestaat uit schriftelijke toetsen. Een kleiner gedeelte bestaat uit mondelinge toetsen en praktische opdrachten en verslagen.

Naast het voldoen aan de wettelijke eisen die verbonden zijn aan het afnemen van examens onder eigen licentie hebben toetsen op de vso Daaf Geluk verschillende functies.

Diagnostisch

Door toetsing wordt informatie verzameld die er mede voor zorgt dat de leerling op het best passende niveau kan worden geplaatst en dat zo nodig maatwerk kan worden geboden.

Structureren van de leeromgeving

Toetsing draagt bij aan het structureren van het leerproces. Zo kunnen toetsen leerlingen motiveren zich een bepaalde hoeveelheid stof eigen te maken en kunnen de resultaten leerlingen het vertrouwen geven dat ze een onderwerp beheersen.

Inzet ten dienste van persoonlijke groei

Toetsen worden ingezet ten behoeve van het ontwikkelen van competenties die nodig zijn voor het vervolgonderwijs. Toetsing draagt bij aan persoonlijke groei, bijvoorbeeld door het trainen van de

¹ **Didactische benadering:** De manier waarop onderwijs wordt gegeven, inclusief strategieën waarmee kennis wordt overgedragen en vaardigheden worden aangeleerd

² **Formatief handelen:** Een proces dat als doel heeft informatie te verzamelen over het leerproces van een leerling.

belastbaarheid en het opbouwen van zelfvertrouwen. Leerlingen leren door toetsing omgaan met externe factoren zoals opgelegde eisen en deadlines. Toetsing draagt daarnaast bij aan het aanleren van vaardigheden, waaronder spanningsregulatie en presteren onder druk.

2.2 UITDAGINGEN RONDOM TOETSING

Voor angstige leerlingen met beperkingen op het gebied van executieve functies³, spanningsregulatie en communicatie vormen het voorbereiden en maken van toetsen, waaronder praktische opdrachten en verslagen grote uitdagingen. Deze uitdagingen gaan we samen met onze leerlingen aan.

Vormen van toetsing brengen voor een gedeelte van onze leerlingen spanning met zich mee. In sommige gevallen wordt die spanning veroorzaakt door faalangst of door eerdere negatieve ervaringen met onderwijs. In andere gevallen wordt de spanning veroorzaakt doordat sommige toetsvormen (executieve) vaardigheden⁴ vereisen die voor onze doelgroep bijzonder uitdagend zijn. Het aanleren van deze vaardigheden en het leren omgaan met spanningen rondom de eisen die de leeromgeving stelt spelen een belangrijke rol in de begeleiding van onze leerlingen, zie ook **het ondersteuningsaanbod van de school**.

2.3 GEVOLGEN VOOR ONDERWIJSPROGRAMMA EN BEGELEIDING

De opbouw van het onderwijsprogramma wordt gekenmerkt door een hoge mate van structuur, het zo evenwichtig mogelijk spreiden van toetsen, eenduidige communicatie, het ruim vooraf geven van toetsen en aandacht voor het aanleren van studievaardigheden en emotieregulatie.

Het samen met een ander reflecteren op zowel de didactische als de emotionele component van het proces rondom toetsing heeft onze aandacht. Ondersteuning wordt zoveel mogelijk binnen de lessen geboden.

³ **Executieve functies:** Mentale processen die nodig zijn om doelgericht te handelen, zoals bijvoorbeeld plannen.

⁴ **Executieve vaardigheden:** De praktische toepassingen van executieve functies.

3 DOELEN VAN DIT TOETSBELEID

Hieronder worden puntsgewijs de doelen, middelen en kaders beschreven die centraal staan in dit toetsbeleid. Toetsen voor de expressievakken in de onderbouw en LO vallen buiten de kaders waarnaar wordt verwezen.

Hoofddoel A

Het realiseren van een gestructureerde leeromgeving waarin toetsing en planbare piekbelastingen in toetsing deel uitmaken van het leerproces.

Middel A1: Een verlaging van de totale toetsdruk ten opzichte van schooljaar 2324 met inachtneming van de functie van toetsing als leerervaring op zich.

Kader: Een voorgeschreven minimum en maximaal aantal toetsen per vak, afhankelijk van het aantal lesuur per week en het leerjaar, zie bijlage A.

Middel A2: Een vermindering van de piekbelastingen buiten de toetsweken om.

Kader: afspraken over het maximaal aantal toetsen per lesweek, de toetsweken uitgezonderd, zie bijlage B.

Middel A3: Een gestructureerde leeromgeving borgen waarin helder, eenduidig en tijdig wordt gecommuniceerd over toetsing, leerstof en resultaten.

Kader: Afspraken m.b.t. eenduidige communicatie over toetsen (studiewijzers, planning): PTO, PTA, planning op maandniveau, zie bijlage C.

Hoofddoel B

Een doorlopende leerlijn toetsing per vak vanaf de onderbouw tot en met het examenjaar borgen/realiseren.

Middel: Het aantal summatieve toetsen vanaf het eerste leerjaar tot en met het examenjaar geleidelijk laten afnemen terwijl de hoeveelheid stof die wordt getoetst in individuele toetsen toeneemt.

Kader: Per periode een voorgeschreven minimum en maximaal aantal toetsen per vak, afhankelijk van het aantal lesuur per week en het leerjaar, zie bijlage A.

Hoofddoel C

Het borgen van de kwaliteit van de afname van schoolexamens door centrale afname van schoolexamens in schoolexamenweken, praktische opdrachten en klassikale mondelingen zoals presentaties uitgezonderd, zie bijlage D.⁵

Middel C1: Vanaf 2025 worden schoolexamens van de lopende cohorten bij voorkeur afgenomen in toetsweken.

Kader: de in dit toetsbeleid vastgelegde afspraken worden door de vakgroepen verwerkt bij het opstellen van de jaarplanners.

Middel C2: Met ingang van cohort 25-28 worden in het (voor) examenjaar schoolexamens waaronder ook individuele mondelingen, uitsluitend afgenomen in toetsweken, praktische opdrachten en klassikale mondelingen zoals presentaties uitgezonderd.

Kader: de in dit toetsbeleid vastgelegde afspraken worden door de vakgroepen verwerkt in het curriculum voor de nieuwe cohorten, zie bijlage D.¹

⁵ Ook uitgezonderd zijn de SE kijk- en luistertoetsen van de talen die worden afgenomen op de landelijk vastgestelde adviesdatum.

4 SUMMATIEF TOETSEN

4.1 FUNCTIES VAN SUMMATIEVE TOETSEN

Summatief toetsen is het meten van kennis en vaardigheden van de leerling op een bepaald moment. Summatief toetsen gebeurt aan het einde van een leerproces rondom een vak of onderwerp. Summatieve toetsen leveren naast cijfers ook andere waardevolle informatie op over het leren van leerlingen. Door toetsen met leerlingen te analyseren werken we aan het verbeteren van hun studievoordigheden, hun vaardigheden op het gebied van reflecteren op het eigen leerproces en bouwen we aan hun vertrouwen in de mogelijkheden die ze hebben zichzelf verder te ontwikkelen (zie ook hoofdstuk 8: Analyse en aanpassing).

De resultaten van summatieve toetsen worden gebruikt om te bepalen of didactische doelen behaald zijn. Daarnaast worden de resultaten gebruikt voor de determinatie van onze leerlingen, de overgang en geven behaalde resultaten toegang tot het eindexamen. Summatieve toetsen moeten naar behoren worden afgerond of hebben een wegingsfactor van één, twee, of drie.

Voor summatieve toetsen is een beoordelingsmodel en zo mogelijk een toetsmatrijs aanwezig. Voor de dakpanklassen zijn toetsen dubbel genormeerd zodat cijfers op verschillende niveaus gegeven worden. Zo borgen we een eenduidige determinatie. Het gemiddelde cijfer van een vak in de onderbouw moet voorspellend zijn voor het cijfer in de bovenbouw.

Naast de soorten summatieve toetsen zoals hieronder beschreven, worden Cito-toetsen afgenomen. In het eerste leerjaar twee keer: een nulmeting bij de start en nog één om de voortgang te bewaken aan het eind van het jaar. De resultaten van de Cito worden gebruikt om leerlingen in trainingsgroepen in te delen en om te bepalen of andere interventies gedaan moeten worden. De resultaten van de Cito spelen ook een rol bij de bepaling van eventuele achterstanden en in de determinatie van leerlingen.

4.2 SOORTEN SUMMATIEVE TOETSEN

De resultaten van verschillende soorten toetsen worden gebruikt om te bepalen of didactische doelen behaald zijn. Daarnaast worden de resultaten gebruikt voor de determinatie van onze leerlingen. Summatieve toetsen hebben een wegingsfactor van één, twee, of drie of moeten naar behoren worden afgerond.

Schriftelijke overhoring (SO): In een schriftelijke overhoring wordt een kleinere hoeveelheid leerstof getoetst. Schriftelijke overhoringen worden minimaal een week voor afname opgegeven.

Proefwerk (PW): Een proefwerk toetst een grotere hoeveelheid leerstof en/of vaardigheden. Afhankelijk van het vak en de jaarlaag kan de leerstof voor een proefwerk bestaan uit één of meerdere hoofdstukken/ onderwerpen. Proefwerken worden minimaal een week voor afname opgegeven.

Praktische opdracht (PO): Een praktische opdracht kan bijvoorbeeld bestaan uit een werkstuk, een presentatie, een practicum, een verslag of een schrijfopdracht. Praktische opdrachten kunnen thuis en/of tijdens lessen worden uitgevoerd. Voor de basis- en kaderberoepsgerichte leerweg geldt daarnaast dat er simulatie-opdrachten van praktijksituaties worden getoetst.

Mondeling (MO): Een toets waarbij leerlingen worden beoordeeld op hun spreek- en gespreksvaardigheid of op hun kennis over een thema en/of onderwerp.

Tentamen (TT): Een tentamen is een schriftelijke toets die meetelt voor het schoolexamen.

Handelingsdeel (HD): Een handelingsdeel is een praktische toets die opgebouwd kan zijn uit meerdere deelcijfers.

5 FORMATIEF HANDELEN

Het doel van formatief handelen is het begeleiden van het leerproces door het organiseren van feedbackmomenten. Op de VSO Daaf Geluk worden verschillende vormen van formatief handelen toegepast; van korte vraagrondes (impliciet toetsen⁶) tot en met diagnostische toetsen (expliciet toetsen).

Onze leerlingen hebben een grote behoefte aan voorspelbaarheid en veiligheid. Door formatief te toetsen krijgt de leerling meer inzicht in eigen vorderingen en kan het eigen leerproces daarop aanpassen. Daarnaast bieden formatieve toetsen de mogelijkheid succeservaringen op te doen en daarmee het zelfvertrouwen te vergroten. Formatief toetsen maakt de leeromgeving meer voorspelbaar. Resultaten van formatieve toetsen worden meestal niet geregistreerd in Magister, als ze wel geregistreerd worden krijgen ze een letter: O (onvoldoende), V (voldoende) of G (goed).

Kenmerken van formatief handelen zijn:

- het meten van de voortgang van het leerproces
- het begeleiden van het leren
- procesgericht werken

Op de VSO Daaf Geluk wordt gewerkt met het Directe Instructie Model (DIM) en het Interactief Gedifferentieerd Directe Instructie model (IGDI). In deze modellen wordt gewerkt met lesdoelen en de terugkoppeling aan het einde van de les op die doelen. Dat is een voorbeeld van formatief handelen: de leerlingen kunnen daarmee controleren of het lesdoel behaald is. Tijdens de terugkoppeling aan het einde van lessen wordt ook aandacht besteed aan metacognitie zodat leerlingen inzicht krijgen in hoe ze de leerdoelen hebben bereikt. De docent kan deze informatie vervolgens gebruiken voor het vervolg van de lessenserie.

6 TOETSCONSTRUCTIE

De specifieke kenmerken van onze doelgroep vragen naast eenduidige afspraken om een continu proces van ontwikkeling en verbetering van toetsing op de niveaus school-vakgroep-docent-leerling. Op vakgroep- en toetsniveau doorlopen we dit proces in een aantal vaste, steeds terugkerende stappen. We controleren toetsen op transparantie, betrouwbaarheid en validiteit en gebruiken daarbij onder andere de input van onze leerlingen (zie ook hoofdstuk 8: Analyse en aanpassing).

Voor alle vakken is per jaarlaag een toetsplan aanwezig. In het toetsplan staat wat de inhoud is van de af te nemen toetsen met hun wegingsfactor. Het toetsplan wordt jaarlijks geëvalueerd. Van alle summatieve toetsen is een beoordelingsmodel aanwezig en bij voorkeur een toetsmatrijs⁷. Ontwikkelde toetsen worden doorgesproken binnen de vakgroep. Na afname volgt een analyse van de toets en eventuele verbeteringen worden doorgevoerd.

In de dakpanklassen in de onderbouw wordt leerstof voor de alle vakken op twee niveaus aangeboden en getoetst. Voor alle toetsen krijgen de leerlingen dan ook twee cijfers: één voor elk niveau. Voor lichamelijke opvoeding en de expressievakken is differentiatie op twee niveaus veelal niet mogelijk, dan worden twee dezelfde cijfers ingevoerd.

Voor schoolexamens geldt dat we werken volgens het vier-ogen principe: bij de toetsconstructie zijn minimaal twee docenten betrokken.

⁶ **Impliciet toetsen:** Het indirect beoordelen van kennis of vaardigheden, bijvoorbeeld door observaties of gesprekken.

⁷ **Toetsmatrijs:** Een schema waarin toetsvragen worden gekoppeld aan een leertaxonomie.

7 PLANNING EN AFSPRAKEN

7.1 MAATWERK

Ons onderwijs brengt een regulier toetsprogramma samen met de ondersteuning zoals beschreven in het ondersteuningsaanbod van de school. De ontwikkelingsmogelijkheden en ondersteuningsbehoeften van onze leerlingen zijn richtinggevend voor de inrichting van ons onderwijs en onze begeleiding. In de toetspraktijk betekent dat onder andere dat leerlingen die dat nodig hebben tijdens toetsen gebruik (leren) maken van hulpmiddelen waaronder bijvoorbeeld verklanking (beschikbaar voor alle leerlingen, de talen uitgezonderd), Kurzweil (voor dyslectische leerlingen) of andere faciliteiten, zie ook [examenblad](#). Vanaf de onderbouw worden deze voorzieningen afgestemd op wat in de bovenbouw wettelijk is toegestaan of kan worden aangevraagd tijdens examens. De toegekende voorzieningen zijn terug te vinden in het OPP van de leerling.

7.2 TOETSPLAN

Vakgroepen hebben een toetsplan waarnaar verwezen wordt in het vakgroepplan. In het toetsplan staat per jaarlaag en per periode aangegeven welke toetsen worden afgenomen wat er wordt getoetst. Daarnaast kunnen vakgroepen ervoor kiezen leerlingen praktische opdrachten te laten uitvoeren. Vakgroepen zijn verantwoordelijk voor het bewaken van het eigen toetsprogramma en zorgen ervoor dat alle leerlingen het programma geheel doorlopen. Een van de kaders van dit toetsbeleid is een begrenzing van van het aantal toetsmomenten. Hieruit volgt dat toetsen, uitgezonderd de handelingsdelen voor de praktijkvakken, niet worden opgebouwd uit deeltijfers.

7.3 NORMERING

Voor summatieve toetsen is een beoordelingsmodel en zo mogelijk een toetsmatrijs aanwezig. Voor de dakpanklassen zijn toetsen dubbel genormeerd zodat cijfers op verschillende niveaus gegeven worden. We borgen een eenduidige determinatie door duidelijke afspraken binnen de vakgroepen over toetsing, normering en het proces waarmee we werken aan de bewaking en verbetering van onze toetsen. Het gemiddelde cijfer voor een vak in het laatste jaar van de onderbouw moet voorspellend zijn voor het niveau in de bovenbouw.

7.4 OPGEVEN, NAKIJKEN EN NABESPREKEN

Per vak is een periodeplanner beschikbaar in de ELO. Summatieve toetsen worden minimaal één week voor afname opgegeven en genoteerd de agenda van Magister, uitgezonderd de toetsen in de toetsweken, zie bijlage #. Vakdocenten zorgen ervoor dat het maximaal aantal toetsen per week en per dag niet wordt overschreden. Toetsen worden maximaal tien schooldagen na afname nagekeken teruggegeven. Dat geldt niet voor de toetsen na de laatste toetsweek van een schooljaar: de resultaten van die week worden er de eerstvolgende woensdag in Magister gezet. Bij elke toets krijgt de leerling de mogelijkheid deze met de docent na te bespreken: klassikaal of individueel. De kaders voor het opgeven en nakijken van toetsen zijn te vinden in bijlage C.

Een toets is geen eindpunt, maar een onderdeel van een doorlopend leerproces. Bij elke toets krijgt elke leerling dan ook de mogelijkheid deze met de docent na te bespreken: klassikaal of individueel.

7.5 INHALEN EN HERKANSEN

In de leerjaren in de onderbouw wordt anders omgegaan met inhalen en herkansen dan in de bovenbouw. Tot de onderbouw wordt gerekend: de eerste twee leerjaren van het vmbo en de eerste drie leerjaren van havo/ vwo. Tot de bovenbouw worden gerekend: het derde en vierde leerjaar van het vmbo, het vierde en vijfde jaar van de havo, en het vierde, vijfde en zesde jaar van het vwo.

7.5.1 PLANNING INHALEN EN HERKANSEN

Voor alle leerlingen geldt: Gemiste summatieve toetsen die ingehaald of herkanst mogen worden, kunnen worden gemaakt op aangewezen inhaalmomenten. Er zijn wekelijks inhaalmomenten ingepland, daarnaast is elke periode een dagdeel gereserveerd voor het inhalen en herkansen van summatieve toetsen. De procedure voor het inhalen en herkansen van toetsen is vastgelegd in een kwaliteitskaart voor intern gebruik.

7.5.2 HERKANSEN IN HET EERSTE LEERJAAR

In het eerste leerjaar wordt in uitzonderlijke gevallen een herkansingsmogelijkheid geboden. Bijvoorbeeld bij onvoorziene omstandigheden. Bij ziekte wordt gemist werk ingehaald.

7.5.3 HERKANSEN IN HET TWEDE EN DERDE LEERJAAR VAN DE ONDERBOUW

In het tweede en derde leerjaar van de onderbouw wordt in principe geen herkansingsmogelijkheid geboden, behalve als dat een voorwaarde is voor het ontwikkelingsproces van een leerling. Bij ziekte wordt gemist werk ingehaald.

7.5.4 HERKANSEN VAN SCHOOLEXAMENS

In de bovenbouw mogen leerlingen schoolexamens herkansen zoals vermeld in het examenreglement. In gevallen waarin het reglement niet voorziet besluit het examensecretariaat in overleg met de schoolleiding. Ouders en verzorgers kunnen daartoe een aanvraag indienen bij het examensecretariaat.

7.5.5 STAATSEXAMENS EN REGULIERE EXAMENS

De VSO Daaf Geluk past zijn onderwijs en schoolexaminering zoveel mogelijk aan, aan de ontwikkelingsmogelijkheden van de leerling. De school heeft een licentie om examens af te nemen, maar zal in gevallen waar dat is toegestaan én beter passend is voor de leerling gebruik maken van de mogelijkheden van het staatsexamen.

7.6 PROGRAMMA VAN TOETSING (EN AFSLUITING)

In de onderbouw worden toetsen afgenomen die meetellen voor de overgang. Deze toetsen staan beschreven in het programma van toetsing overzicht (PTO) dat aan het begin van het schooljaar beschikbaar is. In dit overzicht staat per vak per periode aangegeven welke toetsen zullen worden afgenomen, wat de leerstof en de wegingsfactor van die toetsen is, welke PO's moeten worden gemaakt en wat de inhoud daarvan is.

In de bovenbouw worden naast toetsen die meetellen voor de overgang ook toetsen afgenomen die meetellen voor het schoolexamen. Deze toetsen staan beschreven in het programma van toetsing en afsluiting (PTA). Het programma van toetsing en afsluiting is elk schooljaar vanaf 1 oktober beschikbaar en geldt voor de hele examenperiode..

Het aantal toetsen en de inhoud van die toetsen dat een vakgroep afneemt in de onderbouw is afgestemd op het aantal toetsen en de inhoud van die toetsen in de bovenbouw. Er zit een opbouw in de hoeveelheid leerstof per toets en een afbouw in het aantal SO's. De randvoorwaarden voor aantallen toetsen staan beschreven in bijlage A.

De vakgroepen zijn verantwoordelijk voor een doorlopende leerlijn en zorgen ervoor dat hun toetsplan leerlingen uit de onderbouw voorbereidt op de toetsen in de bovenbouw. Daarnaast zorgen de vakgroepen ervoor dat de resultaten uit de onderbouw voorspellend zijn voor het succes in de bovenbouw. De wijze van toetsing en de inhoud van de toetsen bereiden leerlingen voor op het vervolgonderwijs.

8 KWALITEITSZORG

8.1 ALGEMEEN

Door te werken binnen de kaders geschetst in dit toetsbeleid borgen wij betrouwbare en valide toetsing die tegelijkertijd ook recht doet aan de ondersteuningsbehoeften van onze doelgroep. Verschillende (groepen) medewerkers spelen een rol in de kwaliteitszorg rondom toetsing, zie bijlage F. In 2024 is een begin gemaakt met het ontwikkelen van kwaliteitskaarten waarin processen rondom toetsing beschreven staan. Deze ontwikkeling zal de komende jaren worden voortgezet.

8.2 TOETSEN EN TOETSPROGRAMMA'S

Toetsen en toetsprogramma's worden geanalyseerd op verschillende niveaus. Deze analyses leveren informatie op over individuele leerlingen, over de toetsen zelf, over het toetsplan voor een bepaald jaar en over de gehele leerlijn vanaf klas één tot aan het eindexamen.

8.2.1 ANALYSE OP LEERLINGNIVEAU

Naast het cijfer dat een toets oplevert is het leren zélf belangrijk. Toetsen zijn niet het eindpunt, maar een onderdeel van het leerproces. Toetsen worden zo nodig individueel nabesproken met de leerling zodat van fouten geleerd kan worden. De informatie die uit de analyse komt kunnen de docent én de leerling gebruiken om vast te stellen welke ondersteuning de leerling nodig heeft om bij de volgende toets beter te scoren. Er kunnen bijvoorbeeld afspraken worden gemaakt over gezamenlijk plannen, het aanleren van studievaardigheden of er kunnen didactische doelen worden toegevoegd aan het OPP van de leerling.

8.2.3 ANALYSE OP TOETSNIVEAU

Na de afname van een toets wordt de toets geanalyseerd en worden aanpassingen gedaan voor het komende schooljaar. Er wordt daarbij gekeken naar de vraagstellingen, het antwoordmodel en de normering. Bij toetsen in de onderbouw wordt daarbij de voorspellende waarde van het cijfer voor het succes van de leerling in de bovenbouw bepaald. Indien nodig worden antwoordmodel en puntentelling aangepast. Input vanuit de nabesprekingen met leerlingen kan daarbij mee worden genomen.

8.2.4 ANALYSE OP VAKGROEPNIVEAU

De analyse van de toets (en de resultaten) levert informatie op die gebruikt kan worden om aanpassingen in het toetsplan en het onderwijsprogramma aan te brengen.

9 VERVOLG

Onze examenresultaten zijn prima, toch willen we met dit toetsbeleid toewerken naar verbetering van ons programma. Een van de uitgangspunten bij het vervolg van het toetsbeleid is dan ook dat we eventuele verdere veranderingen in kleine stappen zullen doorvoeren.

In jaarlijkse evaluaties wordt de koppeling gemaakt tussen het toetsbeleid, de ondersteuning van de school, ons stelsel van kwaliteitszorg en andere relevante beleidsstukken en beleidsterreinen.

BIJLAGE A: KADERS AANTAL TOETSEN PER VAK

PTO: Aantal toetsen voor leerjaar 1 en 2

- Maximaal aantal toetsen op basis van lesuren:
 - 3 tot 5 lesuren per week: minimaal één en maximaal drie toetsen per periode: 4 tot 12 per jaar.
 - 1 tot 2 lesuren per week: minimaal één en maximaal twee toetsen per periode: 4 tot 8 per jaar.
- Per vak vindt elke periode steeds één (summatieve) toets in de toetsweek plaats.

PTO: Aantal toetsen voor leerjaar 3 hv

- Maximaal aantal toetsen op basis van lesuren:
 - 3 tot 5 lesuren per week: minimaal één en maximaal drie toetsen per periode: 4 tot 12 per jaar.
 - 1 tot 2 lesuren per week: minimaal één en maximaal twee toetsen per periode: 4 tot 8 per jaar.
- Per vak vindt elke periode steeds één summatieve toets in de toetsweek plaats.

PTO toetsen in de bovenbouw: 3 vmbo, 4 havo, en 4 en 5 vwo.

- Maximaal aantal toetsen exclusief schoolexamens op basis van lesuren:
 - 3 tot 5 lesuren per week: minimaal één toets per periode (inclusief schoolexamens), maximaal drie toetsen per periode: 4 tot 8 per jaar.
 - 1 tot 2 lesuren per week: minimaal één per periode (inclusief schoolexamens), maximaal twee toetsen per periode: 4 tot 6 per jaar.
- Voor elk vak vindt elke periode steeds één summatieve toets in de toetsweek plaats, uitgezonderd de expressievakken en LO.

BIJLAGE B: KADERS AANTALLEN TOETSEN PER LESWEEK

- Buiten de toetsweken geldt: Er geldt voor alle jaarlagen een maximum van zeven toetsmomenten per week, waarvan vijf proefwerken en/of in te leveren PO's. Er wordt hierbij geen onderscheid gemaakt tussen leertoetsen en toetsen waarvoor niet geleerd hoeft te worden zoals lees- of schrijfopdrachten. Er geldt een maximum van twee toetsen per dag⁸.
- Buiten de toetsweken geldt aanvullend: Voor pta-onderdelen geldt een maximum van 3 schoolexamens per week.

⁸ Uitzonderd de expressievakken en LO

BIJLAGE C: KADERS COMMUNICATIE RONDOM TOETSING

De volgende kaders zijn gesteld voor de communicatie over summatieve toetsen:

- Voor elk vak is een jaarplanner op de site beschikbaar waarin per vak op periodeniveau is aangegeven wat er getoetst wordt.
- Voor elk vak is een jaarplanner beschikbaar in de ELO waarin op maandniveau is aangegeven wanneer de toetsen uit het jaarprogramma worden afgenomen.
- Elke toets buiten toetsweken om wordt minimaal één week vooraf opgegeven via de agenda in Magister.
- De leerstof voor de toetsen in de toetsweken wordt door docenten ingevoerd via “activiteiten”, zoals beschreven in de kwaliteitskaart “toetsweken”.
- Op de eerste dag na een schoolvakantie van minimaal één week worden geen toetsen ingepland, schoolexamens en vakken die één keer per week les hebben uitgezonderd.
- Het resultaat van een summatieve toets wordt maximaal tien werkdagen na afname in Magister geregistreerd.

BIJLAGE D: PTA VANAF COHORT 2025

PTA vanaf cohort 2025

- Vanaf begin periode 3 van het voorexamenjaar worden schoolexamens worden afgenomen.
- Uitzondering hierop zijn de vakken die alleen in het voorexamenjaar worden afgenomen, bv. maatschappijleer en de beroepsgerichte vakken voor vmbo-basis en -kader. Deze kunnen vanaf periode 1 afgenomen worden.
- Daaruit volgt dat per vak twee schriftelijke schoolexamens in het voorexamenjaar mogen worden gegeven, en drie in het examenjaar, uitgezonderd klassikale mondelingen, praktische opdrachten, handelingsdelen, praktijkexamens en de kijk en luistertoetsen van de talen die op de landelijke adviesdatum worden afgenomen.
- Het streven is maximaal twee schoolexamens op een dag af te nemen. In gevallen waarin dit niet lukt is de derde toets geen leertoets.
- Schoolexamens inclusief individuele mondelingen worden in schoolexamenweken afgenomen, klassikale mondelingen zoals presentaties, praktische opdrachten en praktijkexamens kunnen buiten toetsweken worden afgenomen.

BIJLAGE E: OVERIGE KADERS

Toetsweken in alle leerjaren:

- In het eerste leerjaar zijn er toetsweken aan het einde van periode 3 en periode 4.
- In leerjaar twee tot en met zes vindt aan het einde van elke periode een toetsweek plaats.
- Tijdens toetsweken kunnen er meerdere toetsen per dag worden afgenomen.
- In de week voor de toetsweek worden geen toetsen afgenomen en voor deze week wordt geen huiswerk opgegeven.

Inhalen van toetsen:

- Wanneer een leerling afwezig is tijdens een summatieve toets uit het PTO wordt deze ingehaald tijdens een aangewezen inhaalmoment.
- Wanneer een leerling ongeoorloofd afwezig is op een inhaalmoment kan het cijfer één gegeven worden.
- Wanneer een leerling geoorloofd afwezig is tijdens een toets uit het PTA wordt deze ingehaald tijdens een aangegeven inhaalmoment.

Onregelmatigheden bij toetsen:

- Bij vastgestelde onregelmatigheden tijdens toetsen kan het cijfer één worden toegekend.
- De regels rondom onregelmatigheden tijdens (school)examens staan beschreven in het examenreglement

Bijlage F: kwaliteitszorg rondom toetsing

Op de vso Daaf Geluk zijn verschillende betrokkenen bij de kwaliteitszorg rond het toetsbeleid. Hieronder worden de rollen van betrokkenen op dit gebied in hoofdlijnen benoemd.

Het MT

- Stelt het toetsbeleid vast

De teamleider

- Bewaakt de gestelde kaders uit dit toetsbeleid voor docenten en klassen uit het eigen team

De examencommissie

- Borgt de kwaliteit van de schoolexaminering
- Borgt het afsluitend karakter van het schoolexamen
- Stelt een voorstel op voor het examenreglement en het PTA voor het bevoegd gezag
- Adviseert andere betrokkenen

Het examensecretariaat

- Speelt een coördinerende rol bij het opstellen van PTA's
- Monitort de uitvoering van de PTA's en de afname van de schoolexamens
- Coördineert het CSE/CSPE en de PTA-herkansingsmomenten;
- Verzorgt het aanvragen van staatsexamen
- Coördineert het proces van profielwerkstukken

De toetscoördinator

- Bewaakt de gestelde kaders uit dit toetsbeleid en zoekt daarin de samenwerking met teamleiders
- Ontwikkelt en onderhoudt kwaliteitskaarten waarin gedeeltes van dit toetsbeleid concreet worden gemaakt
- Evalueert jaarlijks het toetsbeleid en doet verbetervoorstellen
- Coördineert de toetsweken, inclusief de weken waarin schoolexamens worden afgenomen.

De vakgroep

- Zorgt voor een doorlopende leerlijn in toetsing en beschrijft deze in het vakwerkplan
- Richt het curriculum in volgens richtlijnen en wettelijk eisen
- Maakt de planning voor alle jaarlagen via van de ELO in Magister beschikbaar

De vakdocent

- Is verantwoordelijk voor de afgesproken wijze van het opgeven van toetsen via de agenda in Magister
- Is in samenspraak met de vakgroep verantwoordelijk voor het doorlopen van de toetsontwikkelcyclus

